

Legea Cu privire la înregistrarea genetică judiciară

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește scopul, principiile și cerințele de bază ale înregistrării genetice judiciare, de asemenea condițiile în care poate fi prelevat materialul biologic de la anumite persoane fizice sau din urmele biologice rămase la fața locului în legătură cu comiterea de infracțiuni în vederea determinării profilului genetic (profilului ADN). (2) Acțiunea prezentei legi nu se extinde asupra raporturilor juridice care apar în cadrul procedurii civile sau în cazurile de ordin personal, ce țin de stabilirea profilului ADN al ființei umane, nici asupra raporturilor juridice care apar la preluarea informației genetice judiciare în procesul de perfectare și eliberare a actelor de identitate ce conțin date biometrice.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni principale: analiză genetică judiciară – utilizarea unui set de determinări biochimice prin care informația deținută în anumite fragmente necodate ale macromoleculei ADN este transformată într-un cod alfanumeric specific fiecărui individ; date despre caz – informații despre infracțiunea săvârșită, cum ar fi: date despre locul și timpul comiterii faptei, informații despre victimă și făptuitor (dacă sînt cunoscute), organele competente de examinare, precum și alte date suplimentare aferente procesului penal; date de referință ADN – profilul ADN și numărul de referință; domeniu ce implică riscuri pentru viață – domeniu caracterizat printr-un eventual pericol, mai mult sau mai puțin previzibil, determinat de natura unor activități/specialități și/sau profesii (tehnico-explozivă, medico-legală, tehnico-criminalistică, legată de incendii, de zborurile cu aeronave etc.); examinare în masă (screeningul ADN) – colectarea materialului biologic de la un cerc extins de persoane, care este limitat prin caracteristici individuale și/sau comune unei fapte, a cărei examinare este necesară pentru stabilirea unei situații de fapt ori pentru identificarea persoanei/persoanelor sau a obiectelor; informație genetică judiciară (denumită în continuare informație genetică) – date despre profilul ADN, date cu caracter personal, precum și date despre caz; înregistrare genetică judiciară (denumită în continuare înregistrare genetică) – proces de colectare, introducere și administrare a materialului biologic și a informației genetice, desfășurat de organele abilitate; material biologic – orice substanță biologică lichidă ori solidă (secreții, celule, țesuturi etc.) produsă de corpul uman, a cărei examinare este necesară pentru stabilirea unei situații de fapt sau pentru identificarea unor obiecte ori a unei persoane/unor persoane; metode noninvazive – modalități de recoltare a materialului biologic de la

persoane fizice, care nu aduc atingere intimității și integrității corporale a persoanei; număr de referință – număr format din combinația următoarelor elemente: a) un cod care să permită identificarea și extragerea datelor cu caracter personal și a altor informații din Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al datelor genetice”; b) un cod care să indice originea națională a profilului ADN; c) un cod care să indice tipul profilului ADN; partea necodificată a ADN-ului – zone de cromozomi care nu conțin nicio expresie genetică, și anume care nu furnizează nicio informație referitoare la proprietățile funcționale ale unui organism; profil ADN – cod format din litere sau din cifre, care reprezintă un set de caracteristici de identificare a părții necodificate a unui eșantion analizat de ADN uman, precum și structura moleculară specifică din diverse segmente de ADN (loci); profil ADN neidentificat – profil ADN obținut din indiciile culese în timpul investigării unor infracțiuni și care aparține unei persoane neidentificate; profil ADN de referință – profilul ADN al unei persoane identificate; urme biologice – material biologic produs de corpul uman și lăsat, voluntar sau involuntar, la locul comiterii unei infracțiuni; laborator acreditat – laborator acreditat conform standardului internațional ISO 17025, abilitat să analizeze materialul biologic prelevat de la persoanele, din urmele biologice și cadavrele prevăzute la art. 8

Articolul 3. Scopul înregistrării genetice

Înregistrarea genetică are drept scop cercetarea, prevenirea și combaterea unor categorii de infracțiuni prin care se lezează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, în special dreptul la viață, la integritatea fizică și psihică, de asemenea stabilirea identității cadavrelor neidentificate, a persoanelor dispărute sau a persoanelor decedate în urma unor situații excepționale, a unor infracțiuni cu caracter terorist, precum și prevenirea și combaterea faptelor care prezintă pericol pentru securitatea națională.

Articolul 4. Cadrul juridic al înregistrării genetice

(1) Organele abilitate care efectuează înregistrarea genetică emit, în limita competențelor lor și în conformitate cu prezenta lege, acte normative ce reglementează activitatea de organizare a înregistrării genetice, de aplicare a metodelor și modului de colectare, evidență, păstrare, clasificare, sistematizare și furnizare a informației genetice. (2) Dacă există neconcordanțe între reglementările prezentei legi și cele ale tratatelor internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 5. Principiile înregistrării genetice

(1) Înregistrarea genetică se efectuează în baza principiilor legalității, umanismului și confidențialității, cu respectarea drepturilor și libertăților persoanei, consfințite prin

Constituția Republicii Moldova și alte legi, precum și prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (2) Înregistrarea genetică nu trebuie să aibă ca efect periclitarea sănătății persoanei sau lezarea onoarei și demnității acesteia. (3) În cadrul înregistrării genetice este interzisă limitarea directă ori indirectă a drepturilor și libertăților persoanei pe criterii de rasă, naționalitate sau origine etnică, vîrstă, apartenență politică, limbă, religie, sex, opinie, origine socială, avere, studii, ocupație sau din orice alt motiv.

Articolul 6. Utilizarea informației genetice

Informația genetică se utilizează pentru: a) identificarea infractorilor; b) stabilirea apartenenței urmelor biologice sau a obiectelor care au legătură cauzală cu fapta; c) excluderea persoanelor și a victimelor care au avut un contact justificat sau accidental cu locul comiterii faptei; d) excluderea persoanelor ce aparțin unui cerc de persoane cu caracteristici comune unei fapte, din care poate face parte și infractorul; e) stabilirea identității cadavrelor neidentificate, precum și a persoanelor decedate – victime ale unor situații excepționale sau ale unor infracțiuni cu caracter terorist; f) identificarea persoanelor dispărute; g) schimbul de informații cu alte state, conform tratatelor internaționale ratificate de Republica Moldova, în scopul combaterii criminalității transfrontaliere, al identificării persoanelor dispărute și a cadavrelor neidentificate. Tratatele trebuie să conțină garanții privind protecția drepturilor subiectului datelor cu caracter personal.

Articolul 7. Evidența informației genetice

(1) Evidența informației genetice acumulate în cadrul înregistrării genetice se ține numai în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al datelor genetice” (în continuare – Registrul), ale cărui concept și regulament privind modul de ținere se aprobă de către Guvern. (2) Registrul este ținut în conformitate cu Legea nr. 71/2007 cu privire la registre și cu prezenta lege. (3) Posesorul Registrului este Ministerul Afacerilor Interne.

Capitolul II. EFECTUAREA ÎNREGISTRĂRII GENETICE

Articolul 8. Persoanele și obiectele pasibile de înregistrarea genetică

Sînt pasibili/pasibile de înregistrarea genetică: a) bănuțiții, învinuțiții și inculpațiții; b) persoanele condamnate definitiv pentru infracțiuni mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave, în cazul în care nu a fost prelevat material biologic în cadrul procesului penal; c) urmele biologice prelevate de la fața locului; d) cadavrele neidentificate; e) persoanele decedate în urma unor situații excepționale sau a unor infracțiuni cu caracter terorist; f) persoanele supuse examinării în masă; g) persoanele care activează în domenii ce implică riscuri pentru viață; h) persoanele dispărute și

rudele acestora pînă la gradul II inclusiv; i) persoanele care au avut contact, în mod justificat sau accidental, cu locul faptei în legătură cu comiterea infracțiunii sau cu materialul biologic; j) victimele infracțiunii.

Articolul 9. Prelevarea materialului biologic

(1) Prelevarea materialului biologic în legătură cu cercetarea infracțiunii prin metode noninvazive, precum și pentru înregistrarea genetică, se realizează de către personalul calificat al subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, instruit în acest sens. (2) Prelevarea materialului biologic de la cadavre, a celui recoltat cu ocazia efectuării autopsiei, precum și prelevarea probelor prin metode invazive se realizează de către personalul calificat al unităților medico-legale ale Centrului de Medicină Legală de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. (3) Comiterea de infracțiuni mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave servește drept temei pentru prelevarea materialului biologic în vederea introducerii poștilor ADN în Registru. (4) Prelevarea și analiza materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. f), g), i) și j) se efectuează pentru excluderea acestora, iar de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. d) și e) – în scopul identificării acestora. (5) Prelevarea și analiza materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. g) sînt obligatorii și se efectuează la solicitarea posesorului Registrului numai în scopul excluderii acestora. (6) Prelevarea materialului biologic de la persoanele, din urmele biologice și cadavrele prevăzute la art. 8 lit. a), c)–e), h)–j) se efectuează la solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, iar de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. f) – numai în baza unei încheieri a instanței de judecată. (7) Prelevarea și analiza materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. a), f)–j) se efectuează în baza unui acord scris al acestora. (8) În cazul în care persoanele prevăzute la art. 8 lit. a) nu își exprimă acordul, organul de urmărire penală va acționa în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. (9) În cazul prelevării materialului biologic de la un minor sau de la o persoană aflată în stare de iresponsabilitate, acordul acestora este exprimat în scris de către reprezentantul lor legal. (10) În cazul în care reprezentantul legal al minorului sau al persoanei aflate în stare de iresponsabilitate nu își exprimă acordul în scris, organul de urmărire penală va solicita instanței de judecată să dispună prelevarea sau, după caz, neprelevarea materialului biologic fără acordul reprezentantului legal. (11) Prelevarea materialului biologic se face prin metode noninvazive, respectiv prin recoltarea celulelor epiteliale prin periaj al mucoasei bucale, iar în situațiile în care nu se poate realiza această modalitate – prin recoltarea unor celule epiteliale din regiunea feței/cefiei. (12) Prelevarea materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. b) se efectuează în baza unei hotărîri judecătorești de condamnare definitivă. (13) Prelevarea materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. b) se realizează de către personalul calificat al instituțiilor penitenciare în colaborare cu subdiviziunile Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne sau, după caz, de

către personalul unităților medico-legale ale Centrului de Medicină Legală de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, instruit în acest sens, în competența cărora se află această activitate, fără nicio altă notificare prealabilă din partea instanței de judecată. (14) Materialul biologic legat cu cercetarea unei infracțiuni se prelevează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. (15) Materialul biologic prelevat în condițiile prezentei legi, precum și datele cu caracter personal nu pot fi folosite în alte scopuri decât cele prevăzute de prezenta lege. (16) Prelevarea materialului biologic de la persoanele, din urmele biologice și cadavrele prevăzute la art. 8, folosit pentru cercetarea comparativă, se efectuează utilizând truse de recoltare. (17) Prelevarea materialului biologic pentru cercetarea comparativă se efectuează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.

Capitolul III. ADMINISTRAREA MATERIALULUI BIOLOGIC ȘI A INFORMAȚIEI GENETICE

Articolul 10. Cerințele de bază pentru administrarea materialului biologic și a informației genetice

(1) Condițiile de colectare, de păstrare, de transmitere și de distrugere a materialului biologic, cele de sistematizare și utilizare a informației genetice în cadrul înregistrării genetice trebuie să excludă posibilitatea pierderii, distrugerii, denaturării, transmiterii neautorizate a acestora și a accesului la acestea. (2) Organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată, în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală, pe baza materialului biologic avut la dispoziție, dispune efectuarea analizei genetice judiciare într-un laborator de analiză genetică judiciară acreditat. (3) După efectuarea analizei genetice judiciare, laboratorul acreditat transmite registratorului Registrului profilul ADN de referință și datele cu caracter personal ale persoanei de la care a fost prelevat materialul biologic, după caz profilul ADN neidentificat, în vederea înregistrării genetice. (4) Înregistrarea în Registru se face prin utilizarea datelor de referință ADN. (5) Păstrarea profilelor ADN, a datelor cu caracter personal și a celor despre caz se realizează prin stocarea acestora în Registru. (6) Datele cu caracter personal sînt șterse din Registru odată cu profilele ADN. (7) Materialul biologic rămas în urma analizelor genetice judiciare de la persoanele, din urmele biologice și cadavrele prevăzute la art. 8 este păstrat în locuri special amenajate și este distrus după radierea profilelor ADN din Registru. (8) În vederea distrugerii materialului biologic, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, printr-un act procedural, va comunica laboratorului acreditat îndeplinirea cerințelor prevăzute de lege pentru distrugere. (9) Organele abilitate care efectuează prelevarea materialului biologic asigură ambalarea, păstrarea și transportul acestuia. (10) Personalul care asigură înregistrarea genetică și/sau are acces la materialul biologic și la informația genetică în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu are obligația să respecte regulile de

confidențialitate în conformitate cu legislația. (11) Prelucrarea datelor cu caracter personal se face cu consimțământul subiectului datelor respective, cu excepțiile prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. (12) Încălcarea regulilor de prelevare, păstrare, transport, evidență și distrugere a materialului biologic sau a regulilor de prelucrare a informației genetice atrage după sine răspunderea disciplinară, contravențională, civilă sau penală în conformitate cu legislația. (13) La momentul prelevării materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8 lit. a), b), f)–j), organele abilitate care efectuează prelevarea le informează pe persoanele respective despre drepturile de care dispun în calitate de subiecți ai datelor cu caracter personal.

Articolul 11. Radierea automată a informației genetice

(1) Radierea automată din Registrul a informației genetice referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. a) se face peste 1 an din momentul în care în privința acestor persoane s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale sau aceste persoane au fost achitate printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă. Informația menționată nu va fi radiată dacă persoanele figurează într-un alt proces penal în curs de derulare, pornit pentru săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, în care este necesară procesarea ulterioară a informației genetice. (2) Radierea automată din Registrul a informației genetice referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. b) se face după împlinirea de către aceste persoane a vârstei de 80 de ani, iar în cazul decesului acestor persoane – după 5 ani de la deces. (3) Radierea automată din Registrul a informației genetice referitoare la urmele biologice prelevate de la fața locului, prevăzute la art. 8 lit. c), se face peste 25 de ani din momentul înregistrării genetice dacă nu există un act procedural emis de către procuror sau instanța de judecată care prevede radierea acesteia. (4) Radierea automată din Registrul a informației genetice referitoare la cadavrele neidentificate prevăzute la art. 8 lit. d) și persoanele prevăzute la art. 8 lit. e) și h) se face dacă procesarea informației și-a atins scopul ori s-au împlinit 80 de ani din momentul înregistrării genetice. (5) Radierea automată din Registrul a informației genetice referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. f) se face în cazul în care procesarea informației și-a atins scopul ori s-au împlinit 25 de ani de la înregistrarea genetică. (6) Radierea automată din Registrul a informației genetice referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. g) se face în cazul în care procesarea informației și-a atins scopul ori raporturile de muncă ale persoanelor respective au încetat. (7) Radierea automată din Registrul a informației genetice referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. i) și j) se face în cazul în care procesarea informației și-a atins scopul ori s-au împlinit 25 de ani de la înregistrarea genetică.

Articolul 12. Radierea informației genetice la solicitarea persoanei

(1) Informația genetică stocată în Registrul referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. a) se radiază imediat, la solicitarea acestora, în cazul în care persoanele respective nu au fost condamnate în cadrul unui proces penal. O astfel de solicitare va fi refuzată în cazul în care persoanele menționate figurează într-un alt proces penal în curs de derulare, în care este necesară procesarea ulterioară a informației genetice. (2) Informația genetică stocată în Registrul referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. b) se radiază imediat, la solicitarea acestora, după stingerea antecedentelor penale ale persoanelor respective. (3) Informația genetică stocată în Registrul referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. f)-j) se radiază imediat după depunerea solicitărilor de radiere de către persoanele respective.

Articolul 13. Examinarea solicitărilor de radiere a informației genetice din Registrul

(1) Cererile de radiere a informației genetice din Registrul vor fi prezentate la Ministerul Afacerilor Interne, care va efectua procedura de radiere. (2) Informația genetică din Registrul referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. a) și b) se radiază în baza unei încheieri a instanței de judecată și/sau printr-o ordonanță a procurorului. (3) Solicitantul cererii de radiere este anunțat în scris despre radierea efectuată. (4) În cazul radierii informației genetice este nimicit și materialul biologic corespunzător.

Articolul 14. Furnizarea informației genetice din Registrul

(1) Furnizarea informației genetice din Registrul se efectuează cu respectarea prevederilor Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație, Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și ale prezentei legi. (2) Dreptul de utilizare a informației genetice îl au instanțele de judecată în cauze penale, organele de urmărire penală, organele ce efectuează activitatea specială de investigații în cazul cercetării infracțiunilor mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave, precum și Serviciul de Informații și Securitate în scopul îndeplinirii atribuțiilor sale legale privind asigurarea securității naționale. (3) Beneficiari ai informației genetice pot fi și organele de urmărire penală ale altor state, precum și organizațiile internaționale de securitate, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul IV. CONTROLUL EXECUTĂRII PREZENTEI LEGI ȘI FINANȚAREA ÎNREGISTRĂRII GENETICE

Articolul 15. Controlul legalității

(1) Controlul privind corectitudinea prelevării, ambalării, păstrării, transportului, evidenței și distrugerii materialului biologic și a prelucrării informației genetice este exercitat de către conducătorii autorităților prevăzute la art. 9 sau de persoanele

desemnate de către aceștia. (2) Controlul asupra înregistrării genetice este exercitat de către posesorul Registrului. (3) Controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul înregistrării genetice se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Articolul 16. Contestarea

Hotărârile și alte acțiuni ale autorității și ale persoanelor cu funcții de răspundere care asigură și efectuează înregistrarea genetică pot fi contestate în condițiile legislației.

Articolul 17. Finanțarea

Măsurile necesare pentru efectuarea înregistrării genetice se finanțează din bugetul de stat.

Capitolul V. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 18. (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2...

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2019. (2) De la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi supuse înregistrării genetice obligatorii și persoanele deja condamnate la pedeapsa închisorii pentru infracțiuni mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave, nefiind necesară emiterea unei alte hotărâri a instanței de judecată.

Articolul 19. În termen de 3 luni de la data publicării prezente...

În termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul: a) va prezenta propuneri privind ajustarea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege; b) va pune în concordanță actele sale normative cu prezenta lege; c) va elabora cadrul normativ privind prelevarea/recoltarea, transportul, păstrarea, evidența și distrugerea materialului biologic, de asemenea privind stocarea, prelucrarea, utilizarea și radierea informației genetice. PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Andrian CANDU Nr. 235. Chișinău, 17 noiembrie 2017.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021